

■ ČESKO

Nálezce zlatého pokladu dostane přes 200 tisíc

Nálezce zlatého pokladu z doby bronzové dostane od Královéhradeckého kraje jako odměnu 207 788 korun. O vyplacení nálezného rozhodlo vedení kraje. Částku stanovil znalecký posudek Puncovního úřadu. Do muzea devět spirálek ze zlatého drátu o celkové hmotnosti 257 gramů donesl na jaře muž, který je našel v lese u Náchoda. Jde o jeden z největších zlatých pokladů z doby bronzové objevených v Čechách.

■ ČESKO

Zaorálek chce i příští rok zvýšit pobídky pro filmaře

Ministr kultury Lubomír Zaorálek (ČSSD) předpokládá, že i v příštím roce dá stát na pobídky zahraničním filmovým štábům více než 800 milionů korun, s nimiž počítá návrh rozpočtu Státního fondu kinematografie. Letos stejnou částku filmaři vyčerpali v polovině roku. Premiér Andrej Babiš (ANO) slíbil pro letošní rok zvýšení částky o 500 milionů na 1,3 miliardy korun. Podle Zaorálka je možné, že bude příští rok třeba přidat víc.

■ SLOVENSKO

Kočner se chlubil, že mu Fico slíbil ochranu před stíháním

Kontroverzní slovenský podnikatel Marián Kočner se před čtyřmi lety chlubil tím, že mu nyní již bývalý slovenský premiér Robert Fico slíbil „svatý klid“ před vyšetřováním jeho kauz. Vyplývá to z nahrávky Kočnerova rozhovoru s jiným podnikatelem, kterou zveřejnil list Denník N. Fico tyto informace nekomunikoval, dříve přiznal, že se s Kočnerem potkával na společenských akcích. V současnosti je Kočner obžalován také z toho, že si objednal loňskou vraždu novináře Jána Kuciaka.

■ ČESKO

Ústav ocení ruského novináře Kara-Murzu

Ústav pro studium totalitních režimů letos ocení čtyři osobnosti z Česka i zahraničí, které přispěly k poznání historie nebo se postavily proti nedemokratickým režimům. Například ruského novináře a aktivistu Vladimira Kara-Murzu, dlouhodobého kritika režimu Vladimira Putina.



ANO a lidovci plánují pomoci lidem s bydlením, aby měli více dětí

Markéta Šrajbrová
marketa.srajbrova@economia.cz

Přeměrný počet dětí narozených jedné Češce v posledních letech setrval na hodnotě 2,1, která je potřebná k zachování populace, ale stále chybí čtyři desetiny. Vládní i opoziční strany proto vymýšlejí, jak Čechy motivovat, aby měli více dětí.

Lidovci plánují oprávnit novomanželské půjčky a upravit je pro 21. století. Všem, i nesezdaným párům, navrhnou půjčit od státu milion korun. Na vyšší porodnost cílí lidovci tím, že chtějí párům část půjčky odpustit, když přivedou na svět potomky. Za první dítě by se dluh snížil o 200 tisíc korun, za druhé o 300 tisíc, po třetím by rodiče mohli zcela přestat splácet. „Návrh bychom chtěli mít nachystaný na začátek příštího roku,“ říká senátorka a místopředsedkyně lidovců Šárka Jelínková. Dodává, že aby lidé měli na půjčku nárok, bude muset být alespoň jeden z páru mladší 39 let.

Na homosexuální páry nemíří

Strana má podle Jelínkové zatím jen hrubé obrysy návrhu, nyní ladí detaily. Například aby nebylo možné půjčku zneužít. Podmínkou nejspíš bude to, aby žadatelé alespoň rok žili ve společné domácnosti.

Kolik by na odpuštěných půjčkách stát zaplatil, zatím lidovci nesdělili. V modelovém případě, kdy by všichni novorozenci byli jedináčci – a narodilo se jich stejně jako loni v Česku, tedy 114 tisíc –, by to pro stát představovalo náklady asi 2,3 miliardy korun za rok.

Jasno zatím lidovci nemají v přístupu k homosexuálním párům. Předseda lidovců Marek Výborný minulý týden řekl Deníku N, že o půjčku budou moct žádat i registrovaní partneři. Jelínková ale

výrok koriguje. „Možná to bude vedlejší produkt, ale zatím míříme na jinou cílovou skupinu,“ říká senátorka. Půjčkou chtějí lidovci podpořit páry, u nichž je předpoklad, že budou mít děti, což podle senátorky u homosexuálů není. V praxi přitom není nic výjimečného, že gayové a lesby potomky mají.

Důležitá je podpora matek

Otázkou porodnosti se zabývala také vládní rada pro rovnost žen a mužů, které předsedá premiér Andrej Babiš (ANO). Na jejím říjnovém zasedání vystoupil ekonom z institutu CERGE-EI Filip Pertold, který uvedl, že v zemích s nízkou porodností o dítě pečují hlavně ženy a jsou to právě matky, které pak často nesouhlasí s partnerským přáním mít více dětí.

Jakákoliv chystaná opatření proto musí ženám péči o potomky ulehčit, myslí si Pertold. Vláda by podle něj měla uložit obcím povinnost zřizovat jesle a dětské skupiny, usnadnit zaměstnavatelům částečné úvazky a také podporovat otce v zapojení do péče o dítě. Pertold připomíná německou studii, jejíž autoři spočítali, že když se podíl dětí ve školkách a jeslích v některých německých oblastech zvedl o deset procentních bodů, porodnost vzrostla téměř o tři procenta.

Vládní rada se po Pertoldově vystoupení usnesla, že jednorázová finanční podpora, jako je příspěvek na auto či bydlení, ke zvyšování porodnosti nevede a ministři by se spíš měli zaměřit na opatření, díky nimž rodiče snáze skloubí kariéru a péči o děti.

Lidovecká senátorka Jelínková ale věří, že i milionová půjčka s možností odpisu pomůže porodnost zvýšit. Lidovci chtějí, aby jí páry využívali zejména na bydlení. Například na zaplacení takzvané garance, kterou banka vyžaduje



Demografům by se líbilo víc dětí
V řeči statistiky má průměrná Češka 1,7 dítěte. Demografům by se více líbila hodnota 2,1.

Foto: Shutterstock

pro schválení hypotéky. „Slyším okolo sebe, že mnoho lidí odkládá rodičovství, protože nemají zajištěné stabilní bydlení,“ vysvětluje Jelínková.

Poslanec hnutí ANO Aleš Juchelka chce s bydlením pomoci hlavně rodinám s více dětmi. Jedná se Státním fondem rozvoje bydlení, který rodinám dává úvěr a za každé dítě jim pak z dluhu odečte 30 tisíc. Poslanec chce, aby odpuštěná částka byla vyšší. Původně chtěl, aby stát rodinám se dvěma a více dětmi přispíval na větší auto. Od tohoto plánu nakonec upustil. „Chtěl jsem

podporu z Evropské unie. Ale Evropská komise je nyní tak zelená, že auta na naftový motor podporovat nebude,“ vysvětlil.

Zlomový bod: třetí dítě

Nápadů, jak lidi motivovat mít více dětí, má Juchelka více, ale napřed je chce probrat se svým stranickým šéfem Babišem.

Impulzem pro něj bylo, když zjistil, že čtvrtinu interrupcí z celkových 20 tisíc ročně podstoupí ženy, které už doma mají dvě děti. Třetí si často podle poslance nemohou dovolit.

SLIBY PRO RODINY**Rodičovský příspěvek**

Koalice ANO a ČSSD při svém vzniku slíbila, že zvedne rodičovský příspěvek z 220 na 300 tisíc korun. Dlouho se ale nemožla shodnout na tom, jak široký okruh rodin bude mít na peníze navíc nárok. Sněmovnou nakonec prošla varianta, která příspěvek zvedá všem rodičům, kteří mají dítě do čtyř let a k 1. lednu 2020 nebudou mít ještě dávku vyčerpanou. Novinku ještě musí schválit Senát a podepsat prezident.

Návrat jeslí

Ministerstvo práce a sociálních věcí chystá úpravy v zákoně o dětských skupinách, které dosud byly financovány z eurofondů. Nově by na ně měl přispívat stát. Ministryně Jana Maláčová je chce přejmenovat na jesle a místa dotovat jen dětem, které ještě neoslavily čtvrté narozeniny.

Jak opoziční, tak i vládní strany by měly při plánování svých pro-rodinných opatření brát v potaz evropskou směrnici o sladování pracovního a soukromého života. Směrnice počítá například s tím, že si lidé budou moct rodičovské volno vybírat po částech a že se do péče více zapojí otcové. Česko musí své zákony podle směrnice upravit do srpna 2022. Změny má na starosti ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová (ČSSD). Na dotazy HN, jak konkrétně by měly vypadat, ministerstvo neodpovědělo.

MPO chce prodat vzácné kovy a vymyslet, co místo nich

Ministerstvo průmyslu a obchodu minulý týden navrhlo postupný prodej základních kovů ze státních hmotných rezerv. Podle úřadu je jejich držení překonaným konceptem. Ministerstvo chce současně vytvořit nový plán toho, jaké strategické suroviny nakoupit.

Peníze získané prodejem vzácných kovů se ale už nemají použít na další nákupy jiných nouzových zásob státu, putovat mají přímo do státního rozpočtu. Správe státních hmotných rezerv (SSHR), která nouzové zásoby pro ministerstva nakupuje a skladuje, se má navíc podle návrhu ministerstva financí snížit i celkový rozpočet.

Správa schraňuje různé komodity pro případ krizových stavů, jako jsou například záplavy, válečné konflikty či zastavení dodávek

klíčových surovin. Ve vlastních či pronajímaných skladech drží například zásoby ropy, leteckého petroleje, potravin, léků či vzácných kovů.

SSHR má podle představ ministerstva financí prodat do dvou let všechny vzácné kovy, které ze strategických důvodů drží. Příští rok by správa rezerv měla prodat kovy za 600 milionů a v roce 2021 pak zbytek za 1,6 miliardy Kč.

Nejvíce z toho, zhruba půl miliardy, chtěla ministerstva zemědělství a obrany využít na zvýšení zásob potravin. Nakoupit chtěla kvůli extrémnímu suchu i další cisterny na vodu.

Většina kovů byla do státních nouzových zásob nakoupena mezi roky 2000 a 2013. Potvrdil to předseda SSHR Pavel Švagr. Premiér Andrej Babiš (ANO) minulý týden

2,2 miliardy korun má státu vynést prodání všech zásob kovů ze Správy státních hmotných rezerv.

uvedl, že kovy ve státních rezervách jsou zhruba 50 let staré a že některé jsou už z roku 1972.

„Poslední nákup kovů byl v roce 2013. Z roku 1972 je naprostá menšina, a to asi 15 tun hliníku,“ upřesnil Švagr.

Případný prodej podle Švagra odpovídá zhruba 1500 až 1600 plným kamionům, zásoby z roku 1972 tvoří necelý jeden kamion. V rezervách jsou podle něj uskladněny měď, hliník, nikl, olovo a zinek. „Pochází z celého světa – z Ruska, z Venezuely, z Chile, z Německa, ale i z Česka,“ uvedl. „Každý rok děláme inventuru, která ověřuje množství. Naposledy se uskutečnila v loňském roce a nechybělo nic,“ podotkl.

Ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček (za ANO) je pro postupný prodej základních kovů. S příjmy z prodeje už počítá státní rozpočet

na příští rok. Havlíček řekl, že nejdříve se zasedne Bezpečnostní rada státu, kde budou projednány všechny zásoby hmotných rezerv, nejen kovy. Výsledek pak projedná vláda. „Desítky let nikoho nezajímala struktura státních hmotných rezerv, jediné, co se řešilo, byly účetní inventury. Maximálně vždy někdo přišel s tím, co je třeba dokoupit. To je to, co musíme změnit,“ uvedl ministr.

Začít je podle něj nutné u nové struktury zásob. „Prodat, co už nedává smysl – za MPO navrhujeme kovy –, a současně dohodnout, co pořídíme. Celková hodnota státních hmotných rezerv by se neměla zvyšovat, ale tím, že někde snížíme, bude prostor pro modernější pojetí zásob a nákup toho, co potřebujeme v roce 2019, a ne to, co dávalo smysl v době studené války,“ dodal Havlíček. Švagr uvedl, že to,

co bude ve státních rezervách uloženo, je rozhodnutím jednotlivých ministerstev, správa je pouze jejich ochráncem.

„Každé dva roky od nich chodí na správu požadavky o tom, které zásoby hmotných rezerv se mají změnit, co se má nově pořídit a co už není potřebné. Hmotné rezervy se neustále vyvíjí, neustále se usku- tečňuje výměna, záměna a modernizace. Například těžké topné oleje, které ještě před několika lety v rezervách byly, se vyprodaly a už nejsou,“ řekl.

Část zásob kovů podle něj Česko prodalo už v roce 2008, v roce 2010 ale zásoby opět doplnilo. „Správa v tomto období prodávala kovy zhruba za 650 milionů korun. Tyto peníze zůstaly v rozpočtu SSHR, byla za ně posílána ropná bezpečnost,“ dodal. **ČTK, red**